

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
oddělení dozoru Praha

Právní rozbor obecně závazné vyhlášky

Obec: Větrušice

Obecně závazná vyhláška obce Větrušice č. 2/2015, kterou se stanoví poplatek za komunální odpad, ve znění obecně závazné vyhlášky č. 3/2017 (dále jen „OZV“)

OZV č. 2/2015

Datum vydání:	23. 11. 2015
Vyvěšeno na úřední desce:	01. 12. 2015 (dle web. stránek obce)
Sejmuto z úřední desky:	neuvedeno
Datum účinnosti:	01. 01. 2016

OZV č. 3/2017

Datum vydání:	20. 12. 2017
Vyvěšeno na úřední desce:	21. 12. 2017
Sejmuto z úřední desky:	10. 01. 2018
Datum účinnosti:	01. 01. 2018

Na základě zmocnění:

OZV byla vydána na základě zmocnění:

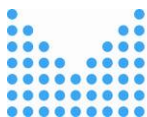
- ust. § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- ust. § 17a odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Posouzení OZV:

Při posuzování zákonnosti OZV bylo vycházeno z níže uvedených právních předpisů, nálezů Ústavního soudu, metodických materiálů a stanovisek odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra.

Právní předpisy:

- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění (dále jen „Ústava“),
- usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „Listina základních práv a svobod“)
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“),
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“),
- zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o archivnictví“),
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“).

Metodické materiály a stanoviska odboru veřejné správy, dozoru a kontroly:

- Metodický materiál č. 13 k vydání obecně závazné vyhlášky obce o poplatku za komunální odpad,
- Metodické doporučení č. 3 – Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – místní poplatky, poplatek za komunální odpad
- Stanovisko č. 23/2008 - Ukládání povinností formou obecně závazné vyhlášky
- Stanovisko č. 24/2008 - Ukládání povinností v obecně závazných vyhláškách obcí
- Stanovisko č. 4/2009 – Zákoné varianty řešení zpoplatňování komunálního odpadu a jednotlivé rozdíly mezi nimi

Nálezy Ústavního soudu:

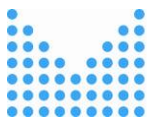
- Pl. ÚS 39/06
- Pl. ÚS 36/06
- Pl. ÚS 16/02
- Pl. ÚS 45/06 (Jirkov),
- Pl. ÚS 7/04 (Louny),
- Pl. ÚS 14/2000

Dle ust. čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR mohou zastupitelstva obcí v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky obcí.

Dle ust. § 10 písm. d) zákona o obcích může obec ukládat povinnosti v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou obce, stanoví-li tak zvláštní zákon.

Dle ust. § 35 odst. 3 písm. a) zákona o obcích se obec při výkonu samostatné působnosti řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem.

Dle ustanovení § 17a odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit a vybírat poplatek za komunální odpad vznikající na jejím území. Poplatek nelze stanovit současně s místním poplatkem za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů podle zvláštního zákona (ustanovení § 10b zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů). Podle § 17a odst. 2 zákona o odpadech je poplatníkem každá fyzická osoba, při jejíž činnosti vzniká komunální odpad. Plátcem poplatku je vlastník nemovitosti, kde vzniká komunální odpad. Jde-li o budovu, ve které vzniklo společenství vlastníků jednotek podle zvláštního zákona, je plátcem toto společenství. Plátce poplatku poplatek rozúčtuje na jednotlivé poplatníky. Dle ustanovení § 17a odst. 3 zákona o odpadech správu poplatku vykonává obec, která ho ve svém územním obvodu zavedla. Neuhradí-li poplatník plátcí poplatek včas nebo ve správné výši, oznámí plátce tuto skutečnost obci, která na základě toho vyměří poplatek platebním výměrem (ustanovení § 17a odst. 4 zákona o odpadech). Podle § 17a odst. 5 citovaného zákona, maximální výše poplatku se stanoví podle předpokládaných oprávněných nákladů obce vyplývajících z režimu nakládání s komunálním odpadem rozvržených na jednotlivé poplatníky podle počtu a objemu nádob určených k odkládání odpadů připadajících na jednotlivé nemovitosti nebo podle počtu uživatelů bytů a s ohledem na úroveň třídění tohoto odpadu. V poplatku mohou být promítnuty i náklady spojené s pronájmem nádob určených k odkládání odpadu. Poplatek je příjmem obce. Podle § 17a odst. 6 zákona o odpadech se při správě poplatku za komunální odpad postupuje podle daňového řádu.

Dle aktuální judikatury Ústavního soudu:

- Materie obsažená v zákoně o odpadech, je zpracována v natolik komplexní a kogentní úpravě, že v otázkách spadajících pod režim citovaného zákona není obec oprávněna postupovat jinak, než zákonem výslovně stanoveným postupem. Takto jednoznačně vymezený rámec právní úpravy neumožňuje obcím při stanovení systému nakládání s komunálním odpadem vytvářet další pravidla či ukládat jiné povinnosti jdoucí mimo hranice právní úpravy (nálezy Ústavního soudu zn. Pl.ÚS 39/06, Pl.ÚS 36/06, Pl.ÚS 16/02).

K obsahu OZV:

OZV č. 2/2015 byla dle své úvodní preambule schválena a vydána zastupitelstvem obce dne 23. 11. 2015, dle údajů uvedených na webových stránkách OZV byla na úřední desce vyvěšena dne 01. 12. 2015, datum sejmutí neuvedeno a nabyla účinnosti dne 01. 01. 2016. Dle uvedených údajů OZV byla schválena a vydána orgánem obce k tomu příslušným dle ust. § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích. Na zaslané OZV nejsou uvedeny vlastnoruční podpisy starostky a místostarostky. Obec **upozorňujeme**, že je nutné na obci uložit originál OZV podepsaný v souladu s ust. § 104 odst. 2 zákona o obcích.

OZV č. 3/2017 byla dle své úvodní preambule schválena a vydána zastupitelstvem obce dne 20. 12. 2017, dle údajů uvedených na OZV byla na úřední desce vyvěšena dne 21. 12. 2017, datum sejmutí dne 10. 01. 2018 a nabyla účinnosti dne 01. 01. 2018. Dle uvedených údajů OZV byla schválena a vydána orgánem obce k tomu příslušným dle ust. § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích.

Na zaslané OZV nejsou uvedeny vlastnoruční podpisy starostky a místostarostky. Obec **upozorňujeme**, že je nutné na obci uložit originál OZV podepsaný v souladu s ust. § 104 odst. 2 zákona o obcích.

Čl. 1

Uvedeno úvodní ustanovení, kdy obec touto OZV zavádí a stanovuje poplatek za komunální odpad, který vznikající na území obce. Zavedení poplatku za komunální odpad je v souladu s § 17a odst. 1 zákona o odpadech, neboť obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit a vybírat poplatek za komunální odpad vznikající na jejím území.

Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem.

Čl. 2

Odst. 1

V souladu s ust. 17a odst. 2 zákona o odpadech je definován poplatník poplatku.

Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem.

Odst. 2, 3

V souladu s ust. 17a odst. 2 zákona o odpadech je definován plátcce poplatku.

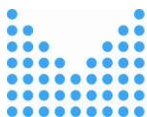
Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem.

Odst. 4

V souladu s ust. 17a odst. 3 zákona o odpadech je uvedeno, že správu poplatku vykonává obec, prostřednictvím svého obecního úřadu.

Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem.

Odst. 5

V souladu s ust. 17a odst. 5 zákona o odpadech je uvedeno, že poplatek je příjmem obce.

Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem.

Čl. 3 + příloha č. 1

V ustanovení je uvedeno, že výše poplatku je stanovena podle předpokládaných oprávněných nákladů obce, vyplývajících z režimu nakládání s komunálním odpadem rozvržených na jednotlivé poplatníky podle počtu a objemu nádob určených k odkládání odpadů připadajících na jednotlivé nemovitosti.

Způsob výpočtu a jednotlivé sazby jsou uvedeny v příloze č. 1 této obecně závazné vyhlášky. V příloze č. 1 jsou stanoveny sazby poplatku za 80 l sběrná nádoba (svoz 1x za týden a 1x za 14 dní), 120 l sběrná nádoba (svoz 1x za týden a 1x za 14 dní), 240 l sběrná nádoba (svoz 1x za týden), 360 l sběrná nádoba (svoz 1x za týden), 770 l sběrná nádoba (svoz 1x za týden), 1100 l (svoz 1x za týden), 120 l sběrná nádoba (sezónní svoz – od 1.5 do 31. 10 – 1x za 14 dní, ostatní dny 1 x za týden).

Dle ustanovení § 17a odst. 5 zákona o odpadech se maximální výše poplatku stanoví podle předpokládaných oprávněných nákladů obce vyplývajících z režimu nakládání s komunálním odpadem rozvržených na jednotlivé poplatníky podle počtu a objemu nádob určených k odkládání odpadů připadajících na jednotlivé nemovitosti nebo podle počtu uživatelů bytů a s ohledem na úroveň třídění tohoto odpadu.

Ústavní soud k tomuto v nálezu č. Pl. ÚS 14/2000 konstatoval, že ve vztahu k vymezení základu poplatku a jeho sazby lze uvést určité pochybnosti ve vztahu ke specifické metodě, jak byly tyto atributy poplatku upraveny. Specifičnost tohoto poplatku spočívá v tom, že je poplatníkům (fyzickým osobám) stanovován sice podle počtu a objemu nádob určených k odkládání odpadů nebo podle počtu uživatelů bytů, tedy navozuje dojem poplatku placeného pevnými částkami (tedy určitou sazbou), avšak podle vymezení základu, z něhož se poplatek se vypočítává podle předpokládaných oprávněných nákladů obce vyplývajících z režimu nakládání s komunálním odpadem. Pojem předpokládané oprávněné náklady obce vyplývající z režimu nakládání s komunálním odpadem, ale novelou zákona o odpadech přesně vymezen není, vzhledem k povaze takto maximální výše poplatku nelze zřejmě stanovit jednoduše a jednotnou částkou, protože to s ohledem na jeho konstrukci (která prostě nemůže být stanovena jinak) není možné.

Obec tak v návaznosti na výše uvedené ustanovením § 17a odst. 5 zákona o odpadech stanovila jednotlivé sazby poplatku za komunální odpad. V rámci abstraktní kontroly nebylo posuzováno, zda stanovené sazby odpovídají předpokládaným nákladům obce na svoz komunálního odpadu.

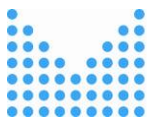
Ministerstvo vnitra **doporučuje**, aby v případě vydání nové či změnové OZV byl její součástí také výpočet poplatku podle předpokládaných oprávněných nákladů obce vyplývajících z režimu nakládání s komunálním odpadem, z důvodu transparentnosti právního předpisu, aby se mohl každý seznámit s tím, za co byl poplatek vyměřen. V této souvislosti obec musí v případě potřeby doložit legitimní výpočet stanovených sazeb poplatku.

Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem.

Čl. 4

Odst. 1, 2

Stanovena splatnost poplatku za komunální odpad. Doplněno o odkaz na § 163 zákona č. 280/2009Sb., daňový řád, kde stanoven způsob placení daně.

Dle § 135 odst. 3 daňového řádu je daň splatná v poslední den lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení. Řádným daňovým tvrzením se v souvislosti s § 1 odst. 3 rozumí daňové přiznání, hlášení nebo vyúčtování. Dle § 135 odst. 1 je řádné daňové tvrzení povinen podat každý daňový subjekt, kterému to zákon ukládá, nebo daňový subjekt, který je k tomu správcem daně vyzván. Zákon o odpadech však plátcí poplatku za komunální odpad takovou povinnost neukládá. Jelikož je v daňovém řádu splatnost daně vázána na podání daňového tvrzení, které však plátce poplatku není povinen podat, je úprava splatnosti v daňovém řádu pro poplatek za komunální odpad neaplikovatelná. Vzhledem k tomu, že úprava splatnosti v daňovém řádu je pro poplatek za komunální odpad neaplikovatelná a stanovení lhůty splatnosti poplatku je důležité pro řádnou správu poplatku, je obec oprávněna lhůtu splatnosti poplatku dle svého uvážení stanovit.

Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem.

Čl. 5

Ustanovení je opisem § 17a odst. 4 zákona o odpadech.

Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem.

Čl. 6

Uvedena účinnost obecně závazné vyhlášky dnem 1. 1. 2016. Dle § 12 odst. 2 zákona o obcích, pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy obce účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení.

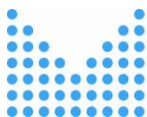
Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem.

Čl. 2 OZV č. 3/2017

Stanovena účinnost OZV dnem 1. 1. 2018, přičemž tato OZV byla vyvěšena na úřední desce dne 21. 12. 2017.

V této souvislosti uvádíme, že dle ust. § 12 odst. 2 zákona o obcích: „*Pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy obce účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení.*“ V rámci abstraktní kontroly Ministerstvo vnitra neposuzovalo, v čem obec spatřuje naléhavý obecný zájem pro stanovení účinnosti dnem 1. 1. 2018. Avšak sdělujeme, že naléhavý obecný zájem musí objektivně existovat a obec by jej měla být schopna v případě potřeby prokázat. Ústavní soud k tomuto ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 22/11 uvádí, že stanovení účinnosti dříve než patnáctým dnem po dni vyhlášení „*prolamuje zákonnou legisvakanční lhůtu, jejímž účelem je zajištění co nejširší materiální publicity přijatého právního předpisu,*“ přičemž dále uvádí, že i když v daném případě důvody naléhavého obecného zájmu nezkoumal, neznamenalo by to, že „*by byl vždy ochoten takový postup obcí bez dalšího tolerovat, neboť je toho názoru, že zkrácení zákonné legisvakanční lhůty je opatřením výjimečným, pro jehož užití by měla mít obec skutečně naléhavý a legitimní důvod.*“ Obec **upozorňujeme**, že pokud stanovuje účinnosti dříve než patnáctým dnem po dni vyhlášení, tak tento institut může využít pouze v případě, že půjde o výjimečné opatření a obec pro jeho užití bude mít skutečně naléhavý legitimní důvod, který je schopna prokázat.

Ustanovení nebylo shledáno v rozporu se zákonem

Informace o vyvěšení na úřední desce

OZV č. 2/2015:

Dle ustanovení § 65 odst. 3 zákona o archivnictví „*Má-li být dokument vyvěšen na úřední desce, činí se tak vyvěšením jeho stejnopisu opatřeného datem vyvěšení. Po sejmutí se vyvěšený stejnopis opatří datem sejmutí a zařadí do příslušného spisu jako doklad o vyvěšení dokumentu na úřední desce.*“ Datum vyvěšení je na OZV uvedeno v souladu se zákonem o archivnictví i zákonem o obcích. Datum sejmutí z úřední desky není na OZV uvedeno. S ohledem na uvedené obec **upozorňujeme**, že dle ustanovení § 12 odst. 1 zákona o obcích se OZV zveřejňuje minimálně po dobu 15 dnů.

OZV č. 3/2017:

Dle ustanovení § 65 odst. 3 zákona o archivnictví „*Má-li být dokument vyvěšen na úřední desce, činí se tak vyvěšením jeho stejnopisu opatřeného datem vyvěšení. Po sejmutí se vyvěšený stejnopis opatří datem sejmutí a zařadí do příslušného spisu jako doklad o vyvěšení dokumentu na úřední desce.*“ Datum vyvěšení a sejmutí je na OZV uvedeno v souladu se zákonem o archivnictví i zákonem o obcích.

Závěr: Při posouzení nebyl shledán rozpor OZV se zákonem.

Upozornění je uvedeno k podpisům na OZV a k účinnosti OZV č. 3/2017. Doporučení je uvedeno u čl. 3 OZV.

Zpracoval: Mgr. Čestmír Černohorský

Schválil: JUDr. Josef Duchoň

V Praze dne: 17. ledna 2018